

**TECHNICKÁ UNIVERZITA V LIBERCI
FAKULTA TEXTILNÍ**

**CESTA DO PROSTORU A SVĚTLA
THE JOURNEY INTO THE SPACE AND
THE LIGHT**

LIBEREC 2011

MARKÉTA VNOUČKOVÁ

P r o h l á š e n í

Byla jsem seznámena s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, zejména § 60 – školní dílo.

Beru na vědomí, že Technická univerzita v Liberci (TUL) nezasahuje do mých autorských práv užitím mé bakalářské práce pro vnitřní potřebu TUL.

Užiji-li bakalářskou práci nebo poskytnu-li licenci k jejímu využití, jsem si vědom povinnosti informovat o této skutečnosti TUL; v tomto případě má TUL právo ode mne požadovat úhradu nákladů, které vynaložila na vytvoření díla, až do jejich skutečné výše.

Bakalářskou práci jsem vypracovala samostatně s použitím uvedené literatury a na základě konzultací s vedoucím bakalářské práce a konzultantem.

Datum

Podpis

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovat Mgr. Janu Hegerovi, za odborné vedení práce a pomoci při realizaci tisků. Dále patří můj dík porodní asistentce Marii Vnoučkové za konstruktivní a objektivní rady. Mgr. Štěpáně Vnoučkové a Mgr. Kristýně Potočkové za korekturu a náměty k textu. A v poslední řadě mému okolí, které mi dodávalo nejen podporu, ale také energii a dobrou náladu.

Abstrakt

Tato bakalářská práce je zaměřena na návrh interiéru porodního pokoje a navržení vhodných vzorů do tohoto prostředí. Vybraný vzor je realizován pomocí sublimačního tisku na textilní materiál.

První část práce obecně pojednává o historii porodu a porodnictví v souvislosti s možnými místy porodu. Dále následuje vývoj bytových textilií a metody tisku na textilie. Ve druhé části práce je vysvětlen princip tvorby vzorů a dotazník pro těhotné ženy, jež sloužil jako základ pro praktickou část práce. Dotazník, který vyplnilo 315 žen, je následně vyhodnocen a informace z něho získané jsou využity pro tvorbu 3D prostoru porodního pokoje. V poslední části se práce zabývá barevností interiéru a samotným vytvořením textilního sublimačního tisku.

Abstract

This bachelor thesis is focused at projecting the interior of a birthing room and designing patterns suitable for this setting. The selected pattern is realized by the sublimation print on textile material.

The first part of the thesis generally introduces the history of childbirth and obstetrics in connection with the possible places of childbirth. The development of soft furnishings and the methods of print on textile follow. In the second part the principle of the creation of patterns and the questionnaire for pregnant women, which provided the basis for the practical part of the thesis, are explained. The questionnaire that was completed by 315 women was subsequently evaluated. The information obtained was used for creating the 3D space of a birthing room. In the last part the thesis is concerned with the interior colors and the creation of the textile sublimation print.

Klíčová slova

porod
porodní pokoj
bytový textil
návrh interiéru
sublimační tisk

Key words

childbirth
birthing room
soft furnishings
interior design
sublimation print

Obsah

Úvod	8
1. Porod	9
1.1 Historie porodu a porodnictví na českém území.....	9
1.2 Místo porodu	10
1.3 Možnosti porodu u nás a jinde	14
2. Bytové textilie	16
2.1 Historie bytových textilií.....	16
2.2 Textilie spojené s porodem	19
3. Potiskování textilií	20
3.1 Základní technologické principy potiskování	20
3.1.1 Pigmentový tisk	21
3.1.2 Tisk reaktivními barvivy.....	22
3.1.3 Tisk kypovými barvivy	22
3.2 Přenosový – sublimační tisk.....	23
3.3 Digitální tisk.....	23
4. Interiér porodního pokoje	25
4.1 Dotazník k návrhu interiéru porodního pokoje	25
4.1.1 Výsledky dotazníku	26
4.1.2 Vyhodnocení dotazníku	30
4.2 Návrh interiéru pokoje	32
4.2.1 Vybavení pokoje	37
4.2.2 Barevnost pokoje	38
4.2.3 Textilní vybavení	40
4.3 Realizace tisku	42
Závěr	43
Seznam použitých zdrojů	44
Přílohy	46

Úvod

Cesta do prostoru a světla: „Porod je pro mne cesta, cesta z matčina těla do prostoru a světla. Tento přirozený děj zažil každý z nás. Mnoho žen si projde touto cestou ještě jednou a to z pohledu rodičí ženy, budoucí matky.“

Hlavním cílem této bakalářské práce je navrhnout interiér porodního pokoje podle reálného prostoru nově vznikajícího porodního domu v Praze. V interiéru je kladen důraz na textilní vybavení, ale i na zařízení a celkové ladění pokoje. Pro tento návrh je důležité, aby byl pokoj příjemný jak pro rodičí matku, tak i pro nově narozené dítě.

Pro navržení a celkové pojetí prostoru porodního pokoje poslouží autorkou navržený vzorník vzorů a odpovědi z dotazníkového šetření, které zjišťuje zájem o tuto problematiku a samotný interiér, jeho barevnost a využití vzorů na textiliích.

Dalším cílem je poskytnout čtenáři této práce informace týkající se možnosti místa porodu u nás a ve světě. Dále pak přiblížit historii porodnictví a zvláštnosti textilií spojených s porodem. Nedílnou součástí práce bude zvolit vhodnou technologii tisku pro potisknutí záclony vybranými vzory podle výsledků dotazníku. Výsledkem této práce by měl být zrealizovaný porodní pokoj s potištěnou textilní záclonou.

1. Porod

Porod je děj, při kterém dítě opouští nitro matky a ocitá se vně. V ideálním případě se tak děje po devíti měsících těhotenství. Porod je přirozená součást našeho života a odpradáвна se odvíjela v běžném prostředí našeho života, doma. V prehistorických dobách byl porod řízen čistě našimi instinkty, reflexy a pudy. S rozvíjející se kulturou začaly do porodu vstupovat různé kulturní vlivy a porod začal být provázen rozličnými rituály. Rozmanitost rituálů je historická i místní, každá doba a kultura měla své vlastní. I v dnešní době probíhají porody v různých koutech světa ve velmi odlišných podmínkách.

1.1 Historie porodu a porodnictví na českém území

Na našem území až do 18. století probíhaly porody výlučně v přirozeném domácím prostředí, za vlády Marie Terezie (sama porodila 16 dětí) byla v Praze ustanovena první porodnice. Nacházela se ve Vlašském špitále na Malé straně. Součástí špitálu byl i nalezinec, předchůdce dnešního kojeneckého ústavu. V této době rodilo v porodnici pouze malé množství žen. Bývaly to ženy bez sociálního zázemí, které neměly jinou možnost, kam se k porodu uchýlit. Za vlády Josefa II. vznikla v Praze druhá porodnice, zvaná Zemská, která svému účelu dodnes slouží v Apolinářské ulici. Přesto i v této době naprostá většina žen přiváděla na svět své děti doma.

Italské kulturní středisko – dříve Vlašský špitál na Malé straně. [10]

Další porodnice začaly vznikat až na přelomu 19. a 20. století a počet žen, které zde rodily, pomalu narůstal. Porodnice sloužily k výuce mediků a také porodních asistentek. Masivní přesun porodů z domácností do porodnic nastal až v 50. letech 20. století. V souvislosti se změnou režimu skončila možnost samostatného podnikání a veškerá zdravotní péče se stala státní. Porodní asistentky, tradiční pečovatelky o rodící ženy, z tohoto důvodu začaly pracovat v porodnicích.

Porody se z intimního domácího prostředí přesunuly na porodní sály, kde rodilo i více žen najednou. Nové neosobní prostředí bylo často bílé či zeleně vykachličkované. Po porodu se ženy ocitly na oddělení šestinedělí a děti na novorozeneckém oddělení. Vzájemně se setkaly pouze ve vymezených intervalech ke kojení.

1.2 Místo porodu

Má místo porodu vliv na jeho průběh? Když se ve vyspělých zemích změnil porod z přirozeného procesu na řízený postup, změnilo se i místo porodu z domova na nemocnici. Současně se z tohoto procesu vytratilo mnoho humánních prvků. Bolest se utěšovala farmakologicky a ženy byly ponechány dlouhou dobu o samotě, neboť stejně byly v lehkém spánku; byly pozorně sledovány z dálky.

Volání po navrácení přirozeného procesu, které se ozývalo z mnoha míst vyspělého světa, mělo za následek otevření porodnic pro otce a ostatní členy rodiny, ale místo zůstalo neměnné: porodnice. Některé nemocnice se snažily zřídit porodní místnosti podobné domácímu prostředí, což zvýšilo spokojenost matek a snížilo míru perinatálních traumat a také způsobilo touhu změnit prostředí při příštím porodu. [7]

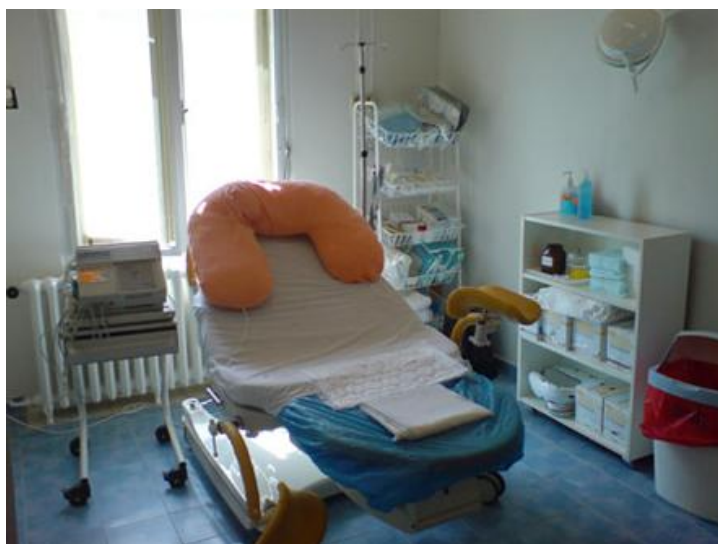
Touha po lepším prostředí pro porod napomohla změnám v porodnictví v celém rozvinutém světě. V 80. letech 20. století začaly vznikat v demokratických zemích první porodní domy. Jsou to centra, ve kterých o ženu pečují ve většině pouze porodní asistentky. Prostor spíše než porodnici připomíná domov. Pokoje jsou vybaveny normálním nábytkem doplněným o porodní stoličky, ribstole, vaky, míče, bazénky nebo alespoň vany.

Velkou oblibu doznaly porodní domy například v Německu, kde je jich v dnešní době okolo stovky. Také jsou běžné v mnoha dalších zemích jako Velká Británie, Švýcarsko, Belgie, Rakousko, Island, Japonsko, Austrálie, Kanada, Spojené státy americké. Zároveň se začaly v porodnicích diferencovat oddělení, kde probíhají

normální porody za asistence porodních asistentek, a to v prostředí připomínajícím více domov než nemocnici. Tradiční sály jsou stále k dispozici ženám, které potřebují během porodu lékařskou péči.

Porodní dům ve Wien-Hietzing – Rakousko [9]

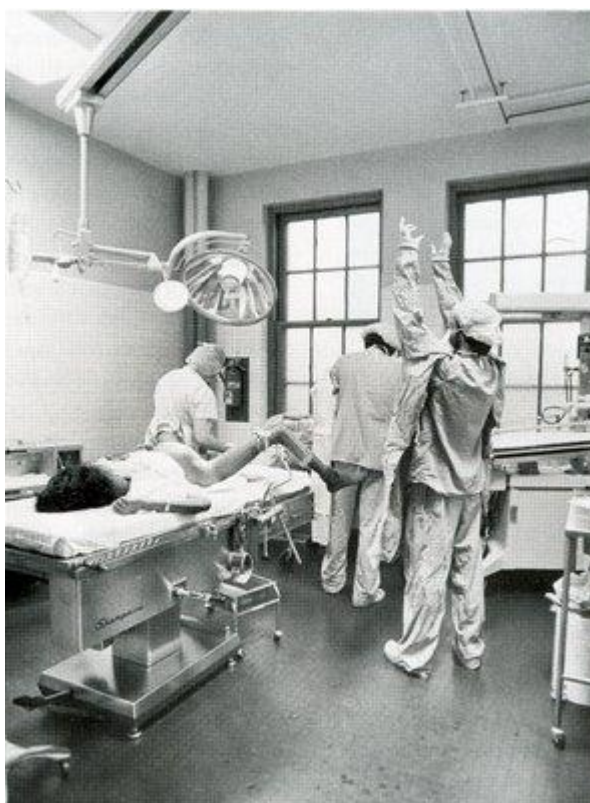
Porodní box pražská porodnice u Apolináře [8]

Průkopníky ve smyslu zlepšení prostředí a péče během porodu byli ve 20. století Frederik Leboyer, francouzský porodník, jež propagoval metodu vedení porodu bez násilí, a jeho následovník Michel Odent. Ten se jako bývalý vojenský chirurg stal vedoucím lékařem v nemocnici v Pithiviers (Francie) a svým přístupem proměnil místní porodní oddělení v naprostý unikát, kam jezdily родit ženy z celé Francie i ze zahraničí.

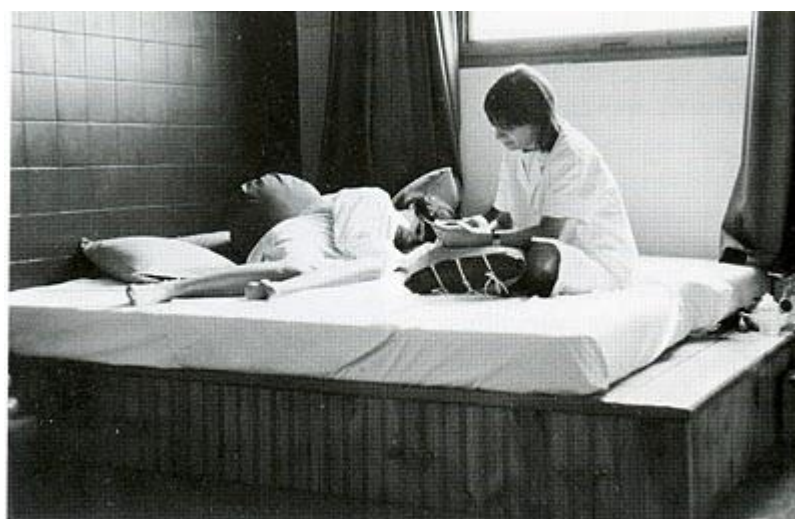
Michle Odent říká k místu porodu následující: „Prostředí našich porodů zůstávalo tím, čím bylo vždycky: konvenčním porodním stolem, jasnými světly a množstvím chirurgických nástrojů. Nálada, která zde vládla, byla stroze lékařská a neosobní a zjevně se neslučovala s naším změněným názorem na porod jako intimní a dokonce sexuální prožitek. Navíc jsme mohli pozorovat, že porodní stůl, nejvýznamnější kus nábytku v celém sále, závažným způsobem omezoval nastávající matce svobodu činnosti. Už pouhou svojí přítomností vnucoval pozici vleže a dával ženě malou možnost volby – s výjimkou toho, aby si lehla a rodila vleže na zádech. Tato tradiční dorzální poloha je ve skutečnosti fyziologicky nejhorší možná alternativa jak pro matku, tak pro dítě. Když totiž žena leží na zádech, rozšířená děloha stlačuje cévy, což znamená, že se snižuje množství okysličené krve vtékající do placenty a vytékající z ní. Kromě toho tato pozice znemožňuje ženě využít výhody zemské přitažlivosti k ulehčení porodu.

Abychom vytvořili ženám pocit volnosti, nahradili jsme náš původní porodní sál novým, který navrhly přímo ženy, jež porodily v Pithiviers. Náš „*salle sauvage*“ neboli „*primitivní*“ či „*divošský*“ pokoj, jak jsme ho nazvali, byl postaven pro soukromí, pohodlí a svobodu pohybu. Je malý, protože v malém pokoji můžeme snáze docílit pocitu soukromí. Je vymalován teplými, jasnými barvami a vybavený pevným a nízkým pódiem s polštáři v jasných barvách (v sále však není žádná postel, která by navozovala jednu určitou porodní polohu), vzbouzí intimní, domácí pocit a působí vstřícným dojmem – to má velký význam vzhledem k našemu přesvědčení, že místo ke zrození by se mělo podobat spíše místu k milování než nemocničnímu pokoji. Tento porodní pokoj však představoval více než jen atraktivní dekoraci či strategii, jak povzbudit ženu k výběru z množství porodních poloh: bylo to místo, kde žena může jednat zcela tak, jak se jí to líbí, může volně křičet či dělat hluk, svobodně jednat a pohybovat se po pokoji, jak si sama přeje. To byl náš první konkrétní krok při navracení porodu ženám.“

[3, strana 32-33]

Typický porodní sál [3, strana 29]

Rodička s porodní asistentkou Dominique Pourréová v „primitivním pokoji“ [3, strana 33]

I v Česku nastal se změnou režimu na přelomu 80. a 90. let posun směrem ke zpříjemnění prostředí pro porod. Porodní sály se poprvé otevřely i pro doprovod na počátku 90. let. Pomalu se začalo měnit vybavení porodnic modernějšími porodnickými lůžky. Děti a matky byly v šestinedělí převážně spolu. Stále ale v Čechách není dostupná péče během porodu v porodním domě anebo na oddělení pro normální porod, které by bylo součástí nemocnice.

1.3 Možnosti porodu u nás a jinde

Zatímco v České republice se prozatím naprostá většina dětí rodí v porodnicích, v západních i zámořských demokratických státech mají nastávající rodiče při volbě místa porodu běžně k dispozici i další možnosti:

Porodní domy – představují jakýsi přechod mezi klasickou porodnicí a domácností rodičky. Nabízejí rodičům vlídné zacházení a příjemné domácí prostředí, ale zároveň disponují – pro případ nečekaného zádrhele – nejdůležitějšími prostředky odborné zdravotnické pomoci. Ty ale na první pohled nejsou vidět a jsou ukryty ve skříních či ve zvláštní místnosti. Bezpečnost pro případ větších komplikací je zajištěna smluvním vztahem s blízkou nemocnicí, a tedy možností rychlého převozu na porodní či operační sál.

Malá porodní centra – od porodních domů se liší zejména podstatně menším počtem personálu a skromnějším technickým vybavením. Nebývá výjimkou, že centrum vede jen jedna porodní asistentka, která nese plnou odpovědnost za porody i za včasné přivolání lékaře nebo přepravu do nemocnice, nastanou-li komplikace. Rodičky v těchto centrech navazují s personálem mimořádně osobní vztah a absolvují pečlivou předporodní přípravu. Porody tu probíhají ve velmi intimní atmosféře.

Porody doma – představují vyvrcholení snah o to, aby byl porod intimní rodinnou záležitostí probíhající v naprosto uvolněné atmosféře. Bezpečnost je zajištěna přítomností zkušené porodní asistentky a možností rychlého převozu do nemocnice.

Ambulantní porody – jde o jakýsi kompromis mezi přáním ženy dodržet nejprísnější bezpečnostní požadavky při porodu, avšak záhy po něm pobývat v důvěrně známém domácím prostředí. Žena porodí v porodnici pod dohledem lékařů, ale záhy

(nejčastěji do 24 hodin) odchází, takže veškerá poporodní péče je jí i novorozenci poskytována doma. [6]

Žádná z výše uvedených variant není v České republice prozatím běžná. Na konci 90. let vzniklo v Praze první **Centrum aktivního porodu**, v zahraničí označované též jako „family rooms“ nebo „birth centers inside hospitals“. Šlo o porodní pokojíky, v nichž na první pohled nic nepřipomínalo nemocnici a vše bylo připraveno pro přirozený porod. Na první pohled se tato možnost jeví jako ideální, problém však bývá v neschopnosti některých lékařů respektovat tato centra jako výsostná území zdravě rodících matek, o něž pečují výhradně porodní asistentky, doly a rodinní příslušníci.

Toto centrum fungovalo pouze dva roky, přestože bylo velmi využíváno.

Bývalé Centrum aktivního porodu na Bulovce [13]

Zároveň je zapotřebí říci, že nejdůležitějším faktorem ovlivňujícím atmosféru při porodu je lidský faktor. Příjemné vnější prostředí je sice velmi podpůrné, ale ztrácí smysl, pokud není prodchnuto „filozofií přirozeného porodu“. [6]

2. Bytové textilie

Bytové textilie se vyvíjely po celá tisíciletí. Již v pradávných dobách člověk vytvářel kolem sebe určité primitivní životní prostředí, jež ho chránilo od přírodních vlivů i před nebezpečím. Postupně si vyráběl předměty, které mu umožňovaly přežít a zpříjemnit život. Vznik bytových textilií ovlivňuje několik faktorů - způsob života, stupeň výroby, dostupnost materiálů, klimatické podmínky, stupeň lidské společnosti, náboženství. Dalším vývojovým stádiem bytových textilií je kromě ochrany před povětrnostními podmínkami určitá potřeba vyjádření specifické lidské společnosti, vytváření symbolů, uplatnění výtvarného názoru nebo zdůraznění nadřazenosti vládnoucích tříd. Tyto skutečnosti způsobily, že v různých zemích, v jednotlivých historických obdobích a u různých národností vznikaly předměty vytvářející lidský příbytek (a s nimi i bytové textilie) velmi rozdílně.

2.1 Historie bytových textilií

Ve střední Evropě jsme si zvykli zdobit okna svého bytu záclonami. Záclony mohou příjemně zútulnit interiér a oživit místnosti. Nemají ale jen funkci estetickou. Záclony, závěsy a rolety věšíme i proto, abychom si uchránili soukromí nebo ovlivnili intenzitu světla, které v tu kterou denní dobu do interiéru proniká.

Dnes mají záclony v interiéru velký význam, jejich výroba se ale vyvíjela velmi pomalu. Na počátku se nerozlišovaly pojmy záclona, opona a okenní závěs. Teprve v 18. století došly záclony zvláštní pozornosti, když s dovozem tylů, mušelínů a krajkovin z Orientu našly cestu do Evropy tkané, potištěné a vyšíváné bavlněné textilie. Do 16. století se zastíraly okenní otvory pergamenem, lněným plátnem, pleteninou nebo rohoží. Až v 18. a 19. století vznikají záclony jako okenní závěsy. Zejména ve Francii vznikly první záclony z krajky, tylu a mušelínu.

Záclona se stala nepostradatelnou součástí vybavení místností.

Záclonoviny jsou průhledné, vzdušné, hladké nebo vzorované bytové textilie vytvořené provázáním jedné nebo více soustav nití na speciálních tkalcovských nebo pletařských strojích, ale i jinými technologiemi. Záclony tvoří jakýsi filtr, kterým přichází do místnosti vzduch, tlumí přímé denní světlo, ale zároveň nebrání výhledu

ven. Na dosažení správné funkční a estetické dekorace okenního prostoru záclonovinami je především nutné přihlédnout k rozměru místnosti, velikosti samotného okna, na zařízení nábytkem a koberci. Nejen vzorování, ale i barvy hrají velkou úlohu při zařizování útulného domova. Záclony v teplých tónech jako je žlutá, oranžová či červená barva mohou nahradit chybějící slunce, zvláště na severně orientovaných oknech. Naproti tomu studené barvy jsou barvami klidu a odpočinku. Čím více se rozšiřuje paleta barevnosti u nábytkářských, podlahových i ložních textilií, tím je barevnost záclonovin úspěšnější.

Dnes máme také k dispozici nepřeberné množství typů rolet od šedých, sluncem i časem „vyšisovaných“ stahovacích, přes kusy látek zavěšených na konzolách až po rákosové, pruhované navíjecí, římské či přepychově vyhlížející a rafinovaně nabírané rolety s různými zdobnými efekty.

Okenní rolety je možno rozdělit na dvě základní skupiny: textilní obyčejné, textilní s volány. První kategorii tvoří navíjené rolety, jednoduše vázané rolety, rolety s háčky a římské rolety, které jsou při stažení ploché. Obyčejné rolety vypadají elegantně, a když jsou vytaženy, vpouštějí do místnosti maximum denního světla. Další samostatnou skupinu tvoří žaluzie, které umožňují účinnou a hlavně plynulou regulaci světla a tepla.

Ložní prádlo se stává nedílnou součástí bytového interiéru. Pomáhá ho dotvářet, v jistém směru i oživovat. Správným výběrem lze modernizovat zařízení našich ložnic či bytů. Při výběru jsou důležité některé užitkové vlastnosti jako savost, odolnost v oděru, stálobarevnost a v neposlední řadě i požadavek na rychlou a snadnou údržbu.

Kromě funkčnosti ložního prádla jsou kladeny požadavky i na estetický vzhled, který se odráží ve vzorování a barevnosti ložního prádla téměř tak rychle jako v odívání. Kromě bílého prádla je v posledních letech více žádáno pestře tkané nebo potištěné zboží. Převážná většina tkanin pro ložní prádlo se u nás vyrábí ze 100% bavlny. Tuzemskou surovinou pro ložní prádlo je len. Z chemických vláken se používá polyamid, polyester a viskóza. Každá z těchto surovin má specifické vlastnosti, které se projevují v hotovém výrobku při jeho užívání. Bavlna jako standardní surovina pro ložní prádlo je velmi příjemná na omak, dobře saje, při dotyku vyvolává pocit tepla. Výrobky z bavlny jsou splývavé, mohou se vyvářet, dobře se žehlí a mandlují. Při stálém používání bavlněného ložního prádla se tvoří v ložních prostorech typický bílý

prach, který je tvořen z úlomků vláken a škrobu. Len má oproti bavlně značně tužší vlákno, výrobky z něj jsou méně splývavé a mají chladivý omak. Má vysokou pevnost a výbornou odolnost v oděru, ale také vysokou mačkavost. Lněné zboží lze bělit a vyvářet, žehlit se musí vlhké při vyšší teplotě. Viskózové vlákno má vyšší savost než bavlna, je však také mnohem více mačkové. Výrobky z viskózy jsou splývavé, mají chladivý omak, jsou často i citelně těžší než klasické bavlněné. Schopnost odolávat oděru je malá. Při praní je třeba postupovat šetrněji, protože pevnost viskózy za mokra výrazně klesá. Snadno se žehlí. Polyester a polyamid mají vysokou trvanlivost a tvarovou stálost, to znamená, že se téměř nemačkají. Mají dobrou schopnost oděru, ale téměř žádnou savost. Výrobky z těchto vláken se perou a žehlí při nižších teplotách. Při častém užívání se v důsledku fibrilace vláken při oděru vytváří nevzhledné žmolky. Ložní prádlo je převážně tkané. Vyrábí se ve vazbách plátnových, atlasových i vaflových, méně ve vazbách keprových a krepových. [4]

2.2 Textilie spojené s porodem

Z textilního hlediska se v souvislosti s porodem vyvinul zajímavý bytový doplněk, koutnice. Koutní plachty (boudnice, koutnice, koutovice) se všeobecně používaly v Čechách, na Moravě i v řadě okolních zemí k zakrytí postele s rodičkou a dítětem, aby jim alespoň částečně poskytl soukromí a oddělily je od běžného provozu domácnosti. Zavěšovaly se po jedné nebo obou stranách postele.

Jedinečnost a mimořádná hodnota těchto interiérových textilií z Českomoravské vysočiny spočívá ve figurálních výšivkách, jimiž byly zdobeny.

Figurální motivy vyšíváné plným stehem nacházíme i na vložkách a spodních okrajích koutnic. Pro ně je typické, že vložka, která spojuje dva kusy plátna, je mnohdy uložena vodorovně. Vyšivacím materiálem je červená a modrá vlna a bavlna někdy doplněná o žlutozelenou. Známé jsou motivy ptáčků a jelenů.

Koutnice ale zdaleka nebyla jen obyčejným kusem textilu používaného v domácnosti - připisovala se jí moc přímo magická. Koutnice s jehlami zapíchnutými křížem chránila matku s kojencem i před tím, aby ji v noci chodila trápit noční můra. Věřilo se také v zázračné účinky těchto plachet pro zajištění plodnosti. [11]

Tradiční lidová výšivka z koutní plachty s motivem ptáka, lněné plátno, vyšito barevnou vlnou. Jižní Morava, 2. polovina 18. století, národopisná sbírka. [12]

3. Potiskování textilií

Textilní tisk je vedle barvení jednou z nejdůležitějších zušlechťovacích technologií mající rozhodující vliv na prodejnost výrobku. Textilním tiskem rozumíme místní barvení textilních výrobků. Textilní tisk můžeme považovat za průmyslové umění, protože prodejnost výrobku závisí nejen na technologii tisku, ale také na návrhu vzoru.

V posledních letech dochází k mimořádně intenzivnímu vývoji v potiskování. Vyrůstá nejen množství potiskovaných textilií, ale objevuje se celé množství technických a chemicko-technologických inovací včetně digitálního tisku.

3.1 Základní technologické principy potiskování

Jak již bylo řečeno, tisk je vlastně místním barvením. Používají se při něm prakticky stejná barviva jako při běžném barvení. Barvivo je obsaženo v tiskací pastě, která je místně nanášena různými tiskařskými technikami na textilní materiál. Po vlastním tisku se barviva musí fixovat, aby vzniklé vybarvení mělo požadované stálosti.

Dokončující práce po tisku závisí na druhu použitých barviv a na charakteru textilního materiálu. Některá barviva se na vláknech upevňují již pouhým zasoušením, většinou se fixují pářením.

Textilní tisk se vyvinul z touhy člověka zdobit tkaniny určené k oblékání a později i k výzdobě obydlí. Od svého vzniku prošel zcela logicky různými stupni vývoje, který byl zaměřen na zdokonalování, mechanizaci a automatizaci jednotlivých fází technologie tisku. Postupně vznikaly a zdokonalovaly se jednotlivé tiskařské techniky.

Po chemické stránce lze techniku tisku rozdělit na:

a) Tisk přímý

Je to nejrozšířenější způsob tisku. Tiskací pasta se tiskne na bílý nebo světle zabarvený materiál.

b) Tisk leptem

Na předem obarvený materiál se natiskne leptací činidlo, které při paření nebo horkovzdušném zpracování rozloží na potištěných místech barvivo. Rozrušené barvivo se při závěrečném praní vypere. Vedle těchto bílých leptů můžeme tisknout pestrý lept, při němž tiskací pasta obsahuje vedle leptacího činidla též barvivo stálé v leptacích podmínkách, které se fixuje na místě rozloženého barviva.

c) Tisk rezervou

Při tomto způsobu tisku se tiskne na textilií tiskací pasta, která obsahuje chemikálie zabraňující obarvení textilie. Rezervy mohou být bílé nebo pestré. Pestrá rezerva vzniká, přidá-li se k rezervující látce barvivo, jež i v prostředí této rezervující látky se fixuje na textilií.

Po mechanické stránce rozlišujeme tyto tiskařské techniky:

- a) Ruční tisk dřevěnými formami
- b) Strojní válcový tisk hlubotiskovými měděnými válci
- c) Filmový tisk plochou nebo rotační šablonou
- d) Speciální druhy tisku (tryskový tisk, tisk přenosem, vložkový tisk a podobně)

Podle druhu použitého typu barviva rozdělujeme tisk na pigmentový, tisk reaktivními barvivy a tisk kypovými barvivy. Každá z těchto technologií má bezpochyby své výhody i nevýhody.

3.1.1 Pigmentový tisk

Pigmentový tisk je jedním z nejdůležitějších technologických postupů potiskování textilií a dosáhl vysoké technické úrovně. V současné době se asi polovina celosvětové produkce potiskuje pigmenty. Pigmenty se dodávají ve formě kapaliny nebo pasty s velikostí částic do 1 μm. Barvivo se váže na vlákna pomocí pojidla, které vytváří jemný film a přilepuje pigmentové částice na vlákno.

Výhody pigmentového tisku spočívají především v jednoduchosti technického procesu. Tato technologie je složena pouze ze tří kroků: tisk, sušení a fixace. Po potisknutí není nutné textilií prát, čímž se dosáhne velkých úspor. Dalšími nezanedbatelnými výhodami jsou použitelnost na všechny typy textilií, rozsáhlá barevná škála a v neposlední řadě dobrá stálost na světle.

Nevýhody se projevují převážně tužším omakem textilie v místě potisku a horší stálostí v otěru.

3.1.2 Tisk reaktivními barvivy

Tisk reaktivními barvivy lze aplikovat pouze na vlákna celulózová. Na rozdíl od pigmentového tisku se barvivo váže přímo ve vláknech za vzniku kovalentních vazeb. Dalším rozdílem je nutnost praní po fixaci a to nejprve ve vodě studené a poté za varu.

V současnosti existuje pro tisk celá řada různých reaktivních systémů, které mají svoje specifické vlastnosti.

Při výběru reaktivních barviv pro tisk záleží hlavně na reaktivitě, jež ovlivňuje stupeň zapouštění na bílá nepotisknutá místa při praní po tisku a stabilitě tiskací pasty.

3.1.3 Tisk kypovými barvivy

Málokterá skupina barviv přispěla tolik k rozvoji potiskování textilií jako barviva kypová. Důvodem je jejich nadprůměrná stálost v praní a na světle, jasnost a sytost odstínů.

Princip tisku kypovými barvivy je stejný jako při barvení. Barvivo, které je ve vodě nerozpustné, se musí převést na rozpustnou formu pomocí alkalické redukce. Vytvořený roztok barviva přejde do mezicelárních prostorů vlákna a oxidací se převede na původní nerozpustnou formu. Díky tomu zůstane pevně spojeno s vláknem.

Existují dvě metody tisku kypovými barvivy. Zaprvé tisk jednofázový, kde součástí tiskací pasty je redukční prostředek i alkálie. Za druhé tisk dvoufázový, při kterém se v první fázi tiskne zahuštěným barvivem a suší se. Ve druhé fázi se těsně před pařením – fixací – potištěná textilie napouští roztokem redukčního činidla a alkálie a mokrá se pak fixuje.

3.2 Přenosový – sublimační tisk

Přenosový tisk patří mezi speciální techniky textilního tisku. Již ze samotného názvu vyplývá, že jde o techniku tisku, při kterém se na povrch potiskované textilie přenáší vzor speciálním pracovním postupem.

Přenosový tisk spočívá v podstatě v přesublimování barviv z papírového nebo jiného nosiče na textilní materiál za současného působení tepla a tlaku. Postup vzorování je následující:

- nejdříve se potiskne speciálními barvivy pomocný nosič – papír
- papír se potištěnou stranou přivede do styku s textilií za zvýšené teploty a působení přtlaku.

Během působení tepla probíhá vlastní sublimační proces, kdy se barvivo přenesse na textilií a zároveň dochází k jeho fixaci. Fixace je tak dokonalá, že praní textilie po tisku je zbytečné. Stálost vybarvení závisí na zvoleném typu barviv, textilie a technologických podmínkách přenosu.

Nejlepších výsledků u přenosového tisku se dosahuje u polyesteru, ale lze ho použít i pro vlákna triacetátová, polyamidová a polyakrylonitrilová. Důvodem, proč se tento způsob tisku nepoužívá pro vlákna celulózová jako například bavlnu, je ten, že tento typ vláken nepřijímá disperzní barviva.

3.3 Digitální tisk

V posledních letech získává na významu tisk digitální jako například tisk tryskový nebo ink-jet tisk.

Jedná se o tisk bez šablon, kdy se barva ve formě inkoustu tiskne přímo na předupravenou textilií. V poslední době nabývá na významu systém DOD – drop on demand neboli kapka na vyžádání, kdy se vzor na textilií vytváří pomocí softwarem řízeným piezokrystalem. Touto technologií lze dnes u většiny strojů dosáhnout vysokého rozlišení až 1440 dpi.

Velký vývoj pokračuje v oblasti inkoustů. Většina firem nabízí i pigmentové inkousty, které lze využít pro tisk prakticky na všechny typy textilií.

Digitální tisk je vysoce atraktivní, hlavně pro vzorování a pro produkci malých sérií potištěných tkanin. Nevýhodou však zůstává relativně nízká produktivita (max. 200 m² za hod) a menší množství naneseného inkoustu ve srovnání s filmovým tiskem. Do budoucna se předpokládá, že se rychlost tisku zvýší a budou se potiskovat nejen textilie v návinech, ale i kusové výrobky.[5]

4. Interiér porodního pokoje

Inspirace vzorů pro textilní interiér porodního pokoje vychází nejen z přírodních motivů, které jsou pro nás přirozené a obklopují nás, jako jsou listy, rostliny, květy, klasy a tak dále, a které na nás působí dojmem určité harmonie a vyrovnanosti. Ale také z přirozeného prostředí samotného plodu matky – dělohy, kde se plod dítěte vyvíjí v bezpečném a uklidňujícím prostředí.

Vzory jsou namalovány technikou akvarelu s viditelnými tahy štětce, čímž je ještě více zvýrazněna „přirozenost“. Pro účely práce bylo vytvořeno 23 různých vzorů.¹

4.1 Dotazník k návrhu interiéru porodního pokoje

Jako podklad pro návrh porodního pokoje byl vytvořen dotazník², který zjišťuje názory těhotných žen na jeho interiér.

Těhotným ženám byly položeny tři otázky. První zjišťuje, zda se ženy zajímají o to, v jakém prostředí přivedou na svět své dítě. Druhá otázka se zajímá o barevnost interiéru. V neposlední řadě těhotné ženy vybíraly jeden až tři vzory z přiloženého vzorníku. Doplnující otázkou bylo, co by samy změnily na uvedených vzorech. Případně mohly přidat jakýkoliv komentář k tématu porodního pokoje.

Cílem tohoto dotazníku bylo získat představu o samotných přáních těhotných žen. Snahou je díky těmto informacím vytvořit návrh ideálního prostoru pro porod, vyhovující většině dotazovaných žen tak, aby se v něm cítily příjemně a bezpečně.

---

¹ Vzorník viz příloha strana 46

² Formulář dotazníku viz příloha strana 47

4.1.1 Výsledky dotazníku

Z dotazníku vyplynulo, že těhotným ženám velmi záleží na místě, kde se jejich dítě narodí.

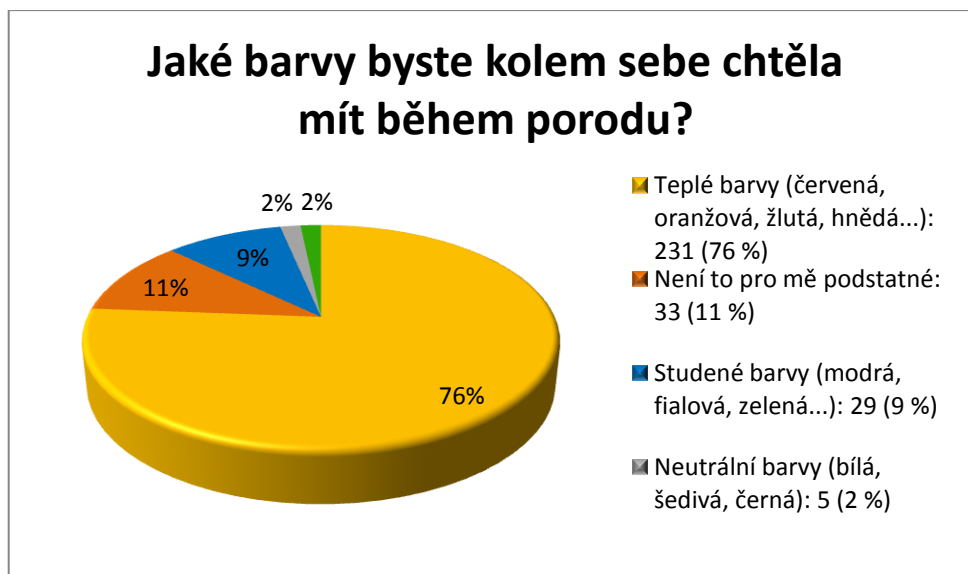

Graf 1: Je pro Vás důležité, v jakém prostředí se narodí vaše dítě?

V odpovědích na otázku barevnosti interiéru pokoje se nejčastěji objevily teplé barvy, dále také barvy studené a jejich kombinace. Těhotné ženy upozorňují, že barevnost pokoje není tím nejdůležitějším, mnohem důležitější je příjemný přístup a podpora personálu.

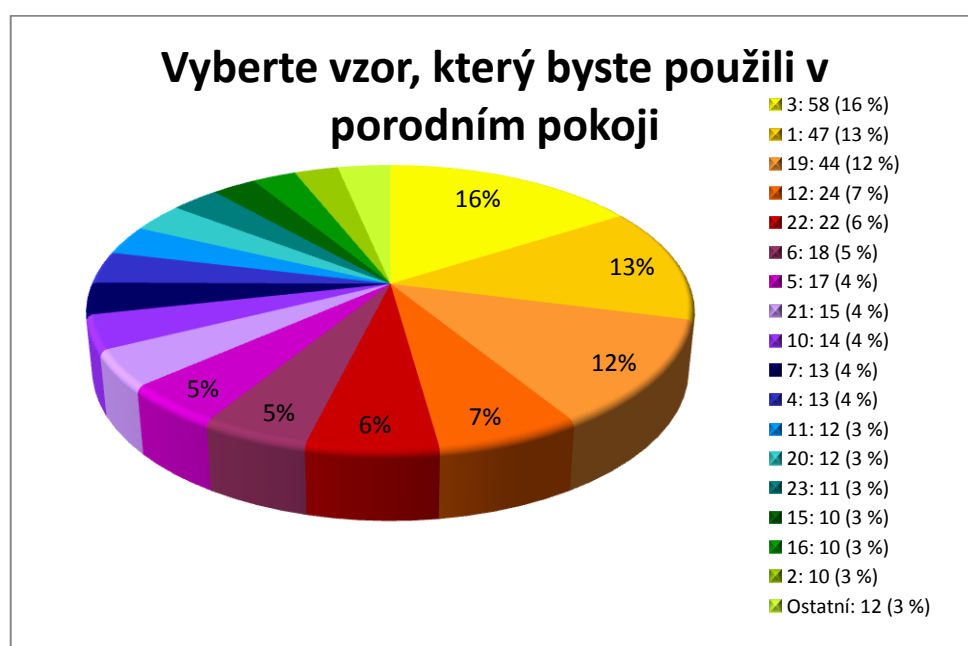
Respondentky dotazníku uvádějí: „Nevadí mi kachličky, nemocniční zelená ani jiné ne úplně šťastné barevné kombinace. Po mém prvním porodu jsem prohlásila, že bych klidně rodila v temném sklepě mezi pavouky, pokud by personál porodnice plně respektoval moje přání a jednal se mnou jako s člověkem a ne jako s chovancem nápravného ústavu.“

„Barevně sladěný porodní pokoj je super nápad, nejdůležitější pro rodící ženu je ovšem stejně chování a podpora zdravotního personálu...“

Graf 2: jaké barvy byste kolem sebe chtěla mít během porodu?

Každý vzor byl respondentkami alespoň jednou vybrán. Z toho vyplývá, že nemůžeme snadno zvolit jen jeden jediný vzor. Nejčastěji byl zvolen vzor číslo 3 (58 respondentek), což odpovídá 16%, vzhledem k tomu, že byla možnost vybrat i více vzorů. Druhý nejčastěji volený vzor byl číslo 1 (47 respondentek). Třetí nejoblíbenější vzor byl číslo 19 (44 respondentek). Obvykle ženy volily motivy květin a dalších přírodních prvků například obilí.

Graf 3: Vyberte vzor, který byste použili v porodním pokoji

Z doplňující otázky, ve které měly ženy možnost rozvést své odpovědi, vyplynulo, že chtějí родit v příjemném, útulném a uklidňujícím prostředí nepodobajícím se nemocničnímu (sterilně bílému), ale spíše domácímu prostředí. Jedna z respondentek uvádí: „*Upřednostnila bych prostředí spíše simulující to domácí, ne anonymní nemocniční prostředí.*“

Barvy kolem sebe by volily přírodní, zemité, jemné, ale zároveň svěží a teplé. Vzory by měly být drobnější a ne tolik výrazné, aby je nerušily, ale pouze příjemně povzbuzovaly a uklidňovaly. Jedna z respondentek vyjmenovává, co vše by pro ni bylo příjemné: „*Květinový vzor, teplé barvy pozadí s přidáním odstínu zelené - svěží tráva, listová a do khaki, co nejvíce se blížit přírodě, náznak modré oblohy.*“

Pro ženy je důležitý funkční nábytek, který myslí i na případný doprovod, slabé osvětlení, pěkná podlaha. Množství polštářů a polštářků. „*Vzorek je to poslední, co mě zajímá, daleko důležitější je osvětlení, funkční nábytek myslící i na tatínky (křeslo, žebřiny) a kupodivu pěkné podlaha, ze své zkušenosti mám dojem, že rodička nejvíce času hledí k zemi a ne na okolní stěny a závěsy.*“

„*V porodním sále je také třeba myslet na pohodlí otce při porodu.*“

„*Pro útulnost a pohodlí nezapomeňte na spoustu polštářů a polštářků, klidně i na zem.*“

Pro lepší představu jsou uvedeny některé další názory a komentáře k interiéru porodního pokoje:

„*Cokoli příliš barevného, kontrastního, velké vzory - rozptyluje, rozrušuje. Preferovala bych jednobarevné plochy přírodních, zemitých barev.*“

„*Maminka by se měla cítit uvolněně, takže žádné stresující barvy, a pokud ano, tak v kombinaci s nějakou utlumující.*“

„*Myslím, že vzor není důležitý, stačila by mi samotná barva hlavně, aby ten pokoj nebyl sterilně bílý.*“

„*Barvy by mohly mít oblečky pro miminko, noční košile maminek, povlečení peřinek. Nábytek taky spíše střídme.*“

„Líbí se mi první vzor, protože je jemný, připomíná obilí, plodnost, dvě barvy jsou méně agresivní než jen odstíny žluté. Rozhodně bych byla spíš pro drobnější vzor a jemné tóny.“

„Nemám ráda malinkaté vzory, miluju třeba kombinaci hráškově zelené se žlutou, tyrkysové s cihlovou... Na vzorech se mi líbí, že jsou to tahy štětcem, je to přirozenější, dýchá z toho víc lidského tepla.“

„Když cítím bolest, nemám ráda výrazné věci, které poutají mou pozornost.“

„Prakticky všechny vzory jsou moc pěkné a těžko se mi vybírá jen jeden. Víc se mi líbí takové, kde není jasné, co na něm je (list, květ...). Taky si myslím, že je fajn, aby se měnil, byl vícebarevný, povzbuzoval fantazii, aby se ženská nenudila.“

„Pro místo spojené s porodem mi připadají vhodné barvy jara, nového života. Ovšem v tlumenějších, nerušivých odstínech. Motivy na textiliích by určitě měly směřovat směrem vzhůru, naznačovat růst, a být spíše jednodušší a nekomplikované. Interiér by měl být útulný, dodávající sílu přírody a radost, ale nepřelácaný a "čistý".“

„Vyhýbala bych se kruhovým a podobným vzorům, na to koukat - to by se mi z toho za chvíli točila hlava.“

„Volila bych teplé svěží barvy, nic extra výrazného, nemám ráda vzorky, ze kterých se "točí hlava". Určitě by bylo fajn sladit pokoj do třebas tří barev, stejně tak jako oblečení personálu... bílé pláště mi v porodnici přijdou takové "odměřené"... - téma je moc pěkné, v dnešní době aktuální a potřebné.“

4.1.2 Vyhodnocení dotazníku

Zájem o problematiku porodních pokojů je velký. Skoro všem rodičkám velmi záleží na prostředí, ve kterém chtějí přivést na svět své dítě. Mělo by co nejvíce připomínat domácí prostředí. Barevnost prostoru by měla být laděna do teplejších barev. Vzory v porodním pokoji nejsou tak důležité, a pokud v něm nějaké jsou, měly by být drobné, jemné, nerušivé.

Po vyhodnocení dotazníku byly vytvořeny nové vzory pro využití v porodním pokoji. Vycházejí z připomínek respondentek. Jsou jemnější, přírodního charakteru (jako jsou vlčí máky, luční kvítí, obilí), který byl v dotazníku nejvíce zmiňován. Proto, aby vzory nerušily, ale pouze doplňovaly interiér, byly použity pouze na záclonách a roletách.³

Vzory jsou zpracované v programu Adobe Photoshop, který umožňuje práci s fotografiemi.

---

³ Viz textilní vybavení pokoje strana 41

Nově vytvořené vzory

Vlčí máky

Luční kvítí

Obilí

Polní kvítí

4.2 Návrh interiéru pokoje

Návrh interiéru porodního pokoje vychází z reálného prostoru nově vznikajícího porodního domu v Praze, který autorka se zakladatelkou Šárkou Vejmolovou navštívila. Návrh je také inspirován „primitivním“ pokojem, který ve své porodnici v Pithiviers vytvořil Michel Odent⁴, neboť přání rodiček se mu velmi podobalo. Zdrojem informací pro vybavení a vzhled pokoje dle přání nastávajících matek byl pro tuto bakalářskou práci dotazník. Při samotné práci na interiéru byly také brány v úvahu dostupné informace o vybavení porodního pokoje.

Porodní pokoj by neměl splňovat pouze věcné a technické požadavky, ale měl by být příjemným prostředím, které rodící ženu uklidňuje a zároveň podporuje. Měl být malým útulným prostorem, vyvolávajícím pocit pohodlí a bezpečí s možností volného pohybu.

Díky množství a rozmanitostí odpovědí respondentek byly vytvořeny dva návrhy pokojů, aby se vyhovělo různorodým přáním. Pokoje se od sebe odlišují barevností, ale také celkovým uspořádáním.

Pro vytvoření porodního pokoje byl využit volně stažitelný 3D software Google SketchUp 8, který umožňuje tvorbu, úpravu a sdílení 3D modelů.

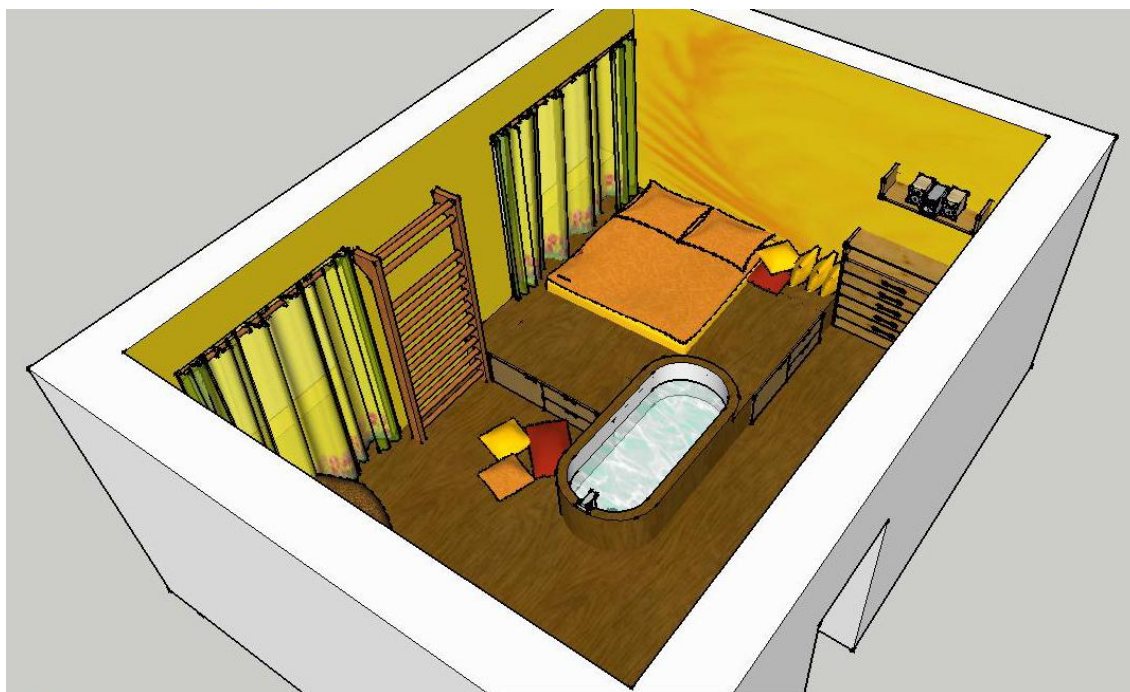
---

⁴ Viz strana 12

První návrh pokoje

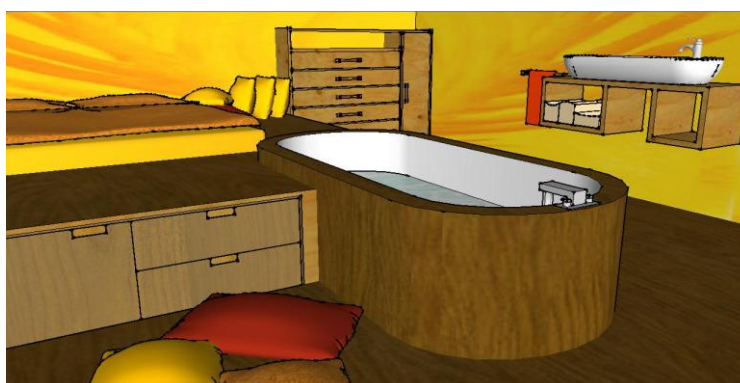
Pohled ze shora

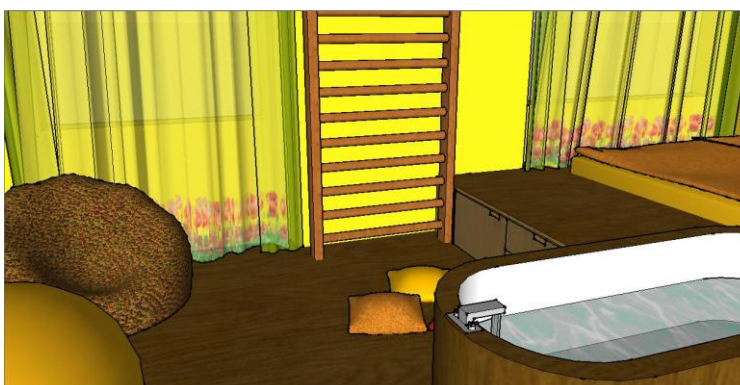
Pohled od dveří

Pohled na vanu

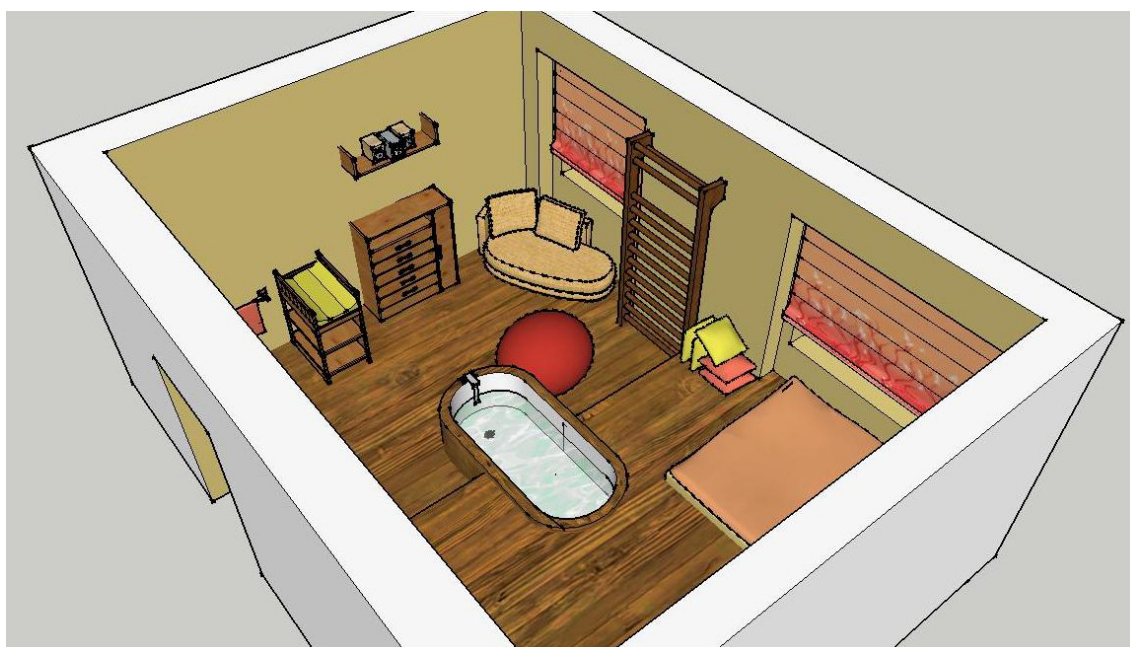
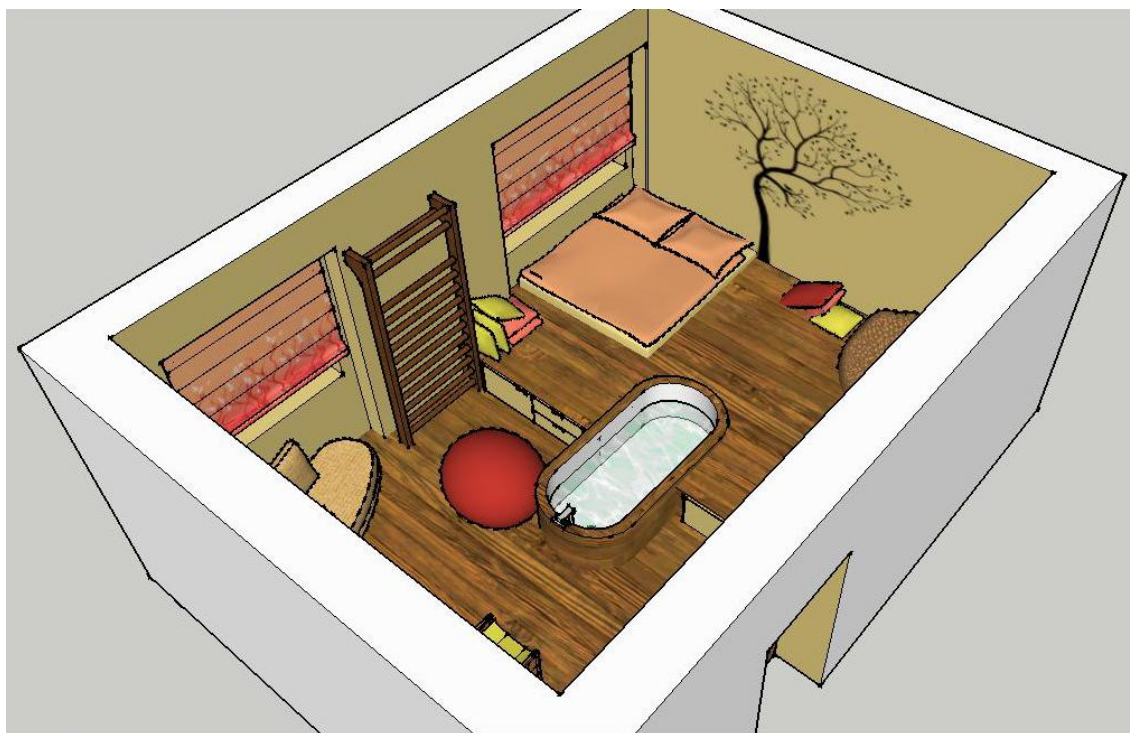
Pohled z postele

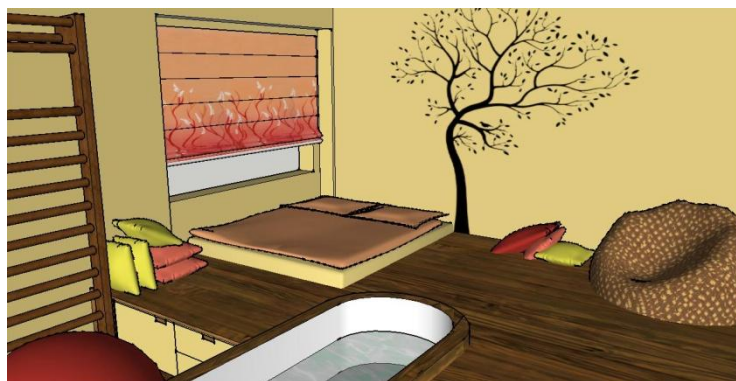
Pohled na okna

Druhý návrh pokoje

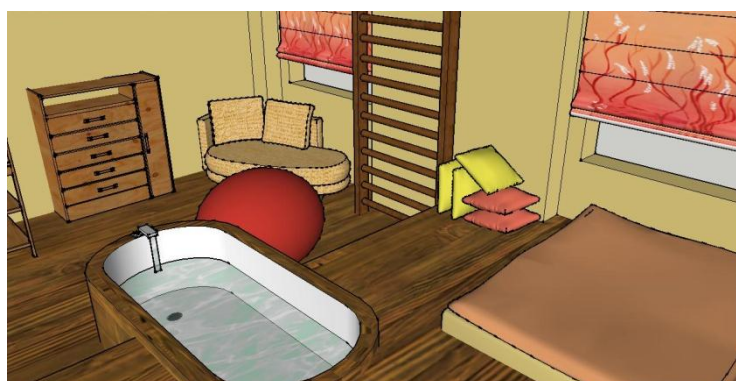
Pohled ze shora

Pohled od dveří

Pohled na vanu

Pohled z postele

Pohled na okna

4.2.1 Vybavení pokoje

Porodní pokoje jsou vybaveny dřevěným vyvýšeným pódiem, na němž je variabilní široká matrace s přikrývkou a polštáři místo postele, která bývá v běžných porodnicích často úzká, nestabilní, na kolečkách a nevyvolává přílišný pocit jistoty. Pódium je v takové výšce, aby se o něj mohla rodička v kleku na zemi opřít a využít ho jako oporu nebo jakýmkoliv jiným způsobem užít jeho prostornosti. Do pódia je částečně zapuštěná vana, která je přístupná ze všech stran. Slouží rodičce k uvolnění během porodu nebo i případnému porodu do vody. Dále jsou zde žebřiny, za které se rodička může zavěsit, relaxační míč, porodní stolička a sedací vak. Veškeré pomůcky nemusí být přímo v pokoji, mohou být uloženy ve vedlejší místnosti s možností využití v případě potřeby. Veškeré chirurgické nástroje a pomůcky pro zahájení první pomoci jsou uschované v úložných prostorách pódia, kde jsou neustále po ruce, ale zároveň nenarušují prostor a nevyvolávají pocit ohrožení.

V pokoji nejsou žádná ostrá světla a porodní stoly. Ty nejsou u normálního přirozeného porodu potřeba. Světla jsou naopak tlumená, vhodně rozmístěná, aby vytvářela intimní prostor. Pro zpříjemnění porodu je tu také přehrávač, který může rodící žena využít dle svých pocitů a potřeb. Doprovod rodičky může využít pohodlné sedačky.

Podlaha pokoje musí být omyvatelná. V tomto případě dřevěná podlaha s voděodolnou úpravou s možností jednoduché údržby. V pokoji je velké množství polštářků. Okna jsou opatřena v jednom případě záclonami se závěsy a v druhém případě římskými roletami. V pokoji také nechybí umyvadlo. Toaleta a sprcha je k dispozici ve vedlejší místnosti.

4.2.2 Barevnost pokoje

Je těžké přesně říci, která barva nás nejvíce uklidňuje a která nás naopak rozrušuje. Vnímání barev a jejich odstínů se u jednotlivých lidí velmi odlišuje.

Podle Goetheho: „Žlutá je barva nejbližší ke světlu. Vzniká nejnepatrnějším zmírněním světla, ač už vlivem zakaleného prostředí, nebo slabým odrazem od bílých ploch. Ve své největší čistotě má žlutá v sobě vždycky povahu jasu a je v ní něco veselého, čilého, jemně povzbudivého. Působí veskrze teple a přívětivě. Všechno, co jsme pověděli o žluté, platí i u oranžové, jenom ve vyšší míře. Oranžová vlastně dává oku pocit hřejivosti a slasti, jako také představuje barvu vyššího žáru a mírnější odlesk zapadajícího slunce. Proto také vytváří příjemné okolí. Účinek purpurové barvy je stejně jedinečný jako její přirozená povaha. Působí dojmem jak vážnosti a důstojnosti, tak grácie a líbeznosti. Jedním ve svém tmavém, zhuštěném stavu, tím druhým ve stavu světlém a zředěném. Jako ve žluti je přítomno světlo, tak se dá říci, že v modři je vždycky přítomno něco temného. Tato barva má na oko zvláštní a skoro nevyslovitelný účinek. Jakožto barva to je energie, ale je na záporné straně a ve své nejvyšší čistotě to je jakési dráždivé nic. Così samo sobě odporujícího, dráždivost a klid cítíme při pohledu na ni. Když žlutou a modrou, jež považujeme za první a nejjednodušší barvy, spojíme hned při jejich prvním objevení, na prvním stupni jejich působnosti, vznikne ta barva, již se říká zelená.“[2]

Jak uvádí Elisabeth Geisel: „Oranžová barva působí antidepresivně, povzbuzuje, podporuje pocit pohody a optimismu, u kojících žen napomáhá tvorbě mléka. Působí proti únavě jak fyzického tak psychického původu. Žlutá barva stimuluje nervový systém a svalstvo. Modrá zvyšuje empatii a zostruje intuitivní schopnosti, podporuje citlivost a potřebu harmonie s ostatními lidmi a s okolním světem. Barvy ovlivňují i psychiku. Měli bychom si vybírat takové barvy, jejichž účinek bude blahodárný právě v daném okamžiku, a dívat se na ně co nejčastěji.“ [1]

Při výběru barev do interiéru porodního pokoje byl brán zřetel na odpovědi respondentek. Z důvodu velké rozmanitosti odpovědí byly vytvořeny dva barevně odlišné pokoje. Jeden v pestrých teplých barvách a druhý v tlumenějších, více neutrálních barvách.

První pokoj⁵ je vytvořen v teplých barvách. Na stěnách převažuje žlutá (povzbuzuje, osvobozuje, přináší uvolnění, pocit souladu, harmonie, působí vesele a otevřeně), a oranžová barva (slavnostní, vyvolává pocit radosti, je spojena s představou slunce, tepla, bohatství, zlata, úrody, slavnostního vzrušeného očekávání), červená barva (působí důstojně, hrdě, vznešeně, povzbudivě, je spojena s představou spravedlnosti a majestátu, sebevědomí bez střetů, klidu, příměří) spolu s jemným odstínem zelené (působí přirozeně, je spojena s představou chladu, ticha, přírody - rostlin, ekologie a růstu) doplňují interiér. Je zde záclona s potištěným motivem vlčího máku.⁶

Druhý pokoj⁷ je vytvořen v tlumených zemitých barvách. Růžovo-béžová (volnost a zároveň energie, barva něhy, jemnosti a oddanosti, zdrženlivé elegance, slavnostních nálad) a hnědá (střízlivá, mlčenlivá, solidní a vážná, realistická, spojená s představou jistoty a pořádku, domova, tradice, zdrženlivosti) jsou místy doplněny žlutou barvou. Na zdi je namalován strom (života). Na oknech jsou římské rolety potištěné polními květy.⁸ Vana nám symbolizuje jakousi studánku.

---

⁵ Návrh porodního pokoje na straně 33-34

⁶ Viz vzor vlčí máky na straně 31

⁷ Návrh porodního pokoje na straně 35-36

⁸ Viz vzor polní kvítí na straně 31

4.2.3 Textilní vybavení

Prošívaná přikrývka – požadavky: snadno udržovatelná, s možností vyprání, odlehčená, nealergizující

- výplň - polyesterové rouno s příměsí dutých vláken
- objemnost, pružnost, malá plošná hmotnost, tepelně izolační vlastnosti, nealergičnost
- rozměr 140 x 200 cm
- symboly údržby:

Podhlavníkové a malé polštáře – požadavky: stejné jako u přikrývky

- výplň - polyesterové rouno s příměsí dutých vláken
- objemnost, pružnost, malá plošná hmotnost, nealergičnost
- rozměr 70 x 90 cm
- menší polštáře 30 x 30 cm
- symboly údržby:

Ložní prádlo – požadavky: snadno udržovatelné s možností vyvážení, příjemné na omak, savé, odolné v oděru, nealergizující

- prádlová véba – plátňová vazba, barvená
- bavlna 100%
- dobře saje, příjemná na omak, vyvolává pocit tepla, možnost vyvážet, žehlit, mandlovat
- rozměr pro přikrývku 140 x 200 cm
- rozměr pro polštáře 70 x 90 cm
- zapínání na nit'ové knoflíky
- symboly údržby:

Prostěradlo

- prostěradlová véba – stejné vlastnosti a údržba jako u prádlové véby

Záclony, rolety – požadavky: splývavost materiálu, zvuková a tepelná izolace, omezení přístupu světla, stálost vybarvení, snadná údržba, vytvoření intimního prostředí

Záclony

- tkaný taft - potištěný
- polyester 100%
- princip zavěšení – stóra
- symboly údržby:

Římské rolety

- s vloženými tyčemi
- potištěná véba
- bavlna 100%
- symboly údržby:

Potah na pohovku – požadavky: odolnost v oděru, příjemný omak, snímatelný potah s možností údržby

- náročné použití v domácnosti
- polyester 80%, polyakrylonitril 20%
- symboly údržby:

4.3 Realizace tisku

Pro zrealizování tisků na textilní záclonu bylo třeba vybrat techniku tisku, jež by umožňovala tisk na syntetický materiál a zachovala by co nejpřesnější vyobrazení detailů.

Jako nejvhodnější metoda tisku se jeví tisk digitální se sublimační technologií. Ten dokáže přenést motiv na textilní materiál s téměř fotografickou přesností. Umožňuje nám tisk výhradně na polyesterové a polyamidové materiály nebo na materiály s větším jak 50% podílem syntetických vláken.

Finálně byl vybrán návrh vlčích máků⁹ a aplikován technologií sublimačního tisku¹⁰ na záclonu.

Požadovaný vzor byl převeden do programu pro tisk Perfect Print. Tisk na přenosový sublimační papír se prováděl v barevném režimu CMYK na tiskárně Mimaki JV4-130, která zajišťuje kvalitní tisk, ostré detaily, realističtější a živější barvy.

Tisk se provádí speciálními disperzními barvivy s obchodním názvem Monoukian. Pomocí tepelného přitlačného lisu za teploty (180°C) a tlaku po určitou dobu (60 vteřin) přesublimujeme vzor z přenosového papíru na textilní materiál. Tisk není třeba fixovat, je stálý s možností běžné údržby. Barviva mají středně dobré mokré stálosti (4 - 5).

Tisk byl realizován na dva barevně odlišné materiály. Nejprve na světle modrý materiál, na kterém natištěný vzor neměl vyhovující barvy. Z tohoto důvodu byl vzor natištěn na žlutý materiál. Výsledky tisku byly odpovídající i barevnost podkladu se více hodila do interiéru porodního pokoje.¹¹

---

⁹ Viz návrh vlčích máků strana 31

¹⁰ Viz přenosový – sublimační tisk strana 23

¹¹ Viz potištěné záclony příloha strana 48

Závěr

Tato bakalářská práce se zaměřila na zmapování historie porodu a textilie s ním spojené, ale především na místo porodu – porodní pokoj.

Situace porodních pokojů je v České republice i přes nespočet změn stále stejná. Porodní pokoje nejsou takovými porodními pokoji, jakými by mohly být, když již ve světě takové běžně existují. Ženy jsou stále nuceny родit v nepřírozených polohách a v místech, která pro ně mnohdy nejsou příjemná. Autorka došla k závěru, že právě příjemný interiér by mohl přispět k lepšímu pocitu a prožití porodu. Z tohoto důvodu byl vytvořen interiér porodního pokoje, jež odpovídá požadavkům pro normální přirozený porod, takový, který neomezuje v pohybu a přináší klid a bezpečí. Tento 3D návrh pokoje vychází přímo z přání těhotných žen, které by uvítaly změnu k lepšímu. Názory se nevztahovaly pouze k samotnému místu, ale i k jeho vybavení, barevnosti a vyzdobení.

Těhotné ženy vybíraly vzory z přiloženého vzorníku a měly možnost okomentovat jejich vzhled. Vzory se jim zdály mnohdy moc výrazné a neklidné. V závislosti na tyto připomínky a poznatky byl vytvořen vzor podle jejich představ – přírodní, nerušivý, nenápadný. Tento vzor byl aplikován technologií sublimačního tisku na textilní záclony, jež jsou využity v porodním pokoji.

Seznam použitých zdrojů

Literatura:

- [1] GEISEL, Elisabeth. *Slzy po porodu*. Vyd.1. Praha : One Woman Press, 2004. 253 s. ISBN 80-86356-32-9.
- [2] GOETHE, J.W. *Smyslově-morální účinek barev*. Hranice : Fabula, 2004. 111 s. ISBN 80-86600-13-0.
- [3] ODENT, Michel. *Znovuzrozený porod*. Vyd.1. Praha : Argo, 1995. 152 s. ISBN 80-85794-05-2.
- [4] PAŘILOVÁ, Hana; ŠTOČKOVÁ, Hana. *Textilní zbožíznalství : Bytové textilie*. Vyd.1. Liberec : TUL, 2005. 101 s. ISBN 80-7083-921-X.
- [5] PRÁŠIL, Miroslav. *Zušlechťování textilií*. Vyd.1. Liberec : TUL, 2008. Potiskování textilií, s. 186. ISBN 978-80-7372-321-7.
- [6] *Průvodce porodnicemi České republiky*. Vyd.1. Praha : Aperio, 2002. Víte, kde chcete přivést na svět své dítě?, s. 216. ISBN 80-903087-0-8.
- [7] *Strategický dokument Světové zdravotnické organizace : Praktická příručka pro porodní asistentky*. Vyd.1. Praha : Ministerstvo zdravotnictví České republiky, 2002. 159 s. ISBN 80-85047-22-5. strana 20-21

Webové stránky:

- [8] *Apolinar.cz* [online]. 2009 [cit. 2011-05-09]. Gynekologicko-porodnická klinika. Dostupné z WWW: <http://www.apolinar.cz/porodnice/left_html/por_sal2.htm>.

- [9] *Das-schwangerschafts-erlebnis.de* [online]. 2009 [cit. 2011-05-09]. Kein Platz für die Hausgeburt?. Dostupné z WWW: <<http://www.das-schwangerschafts-erlebnis.de/2009/12/22/kein-platz-fur-die-hausgeburt/>>.
- [10] *Fnmotol.cz* [online]. 2008 [cit. 2011-05-08]. Nalezinec "Valašský špitál". Dostupné z WWW: <<http://www.fnmotol.cz/nalezinec-quot-vlassky-spital-quot.html>>.
- [11] KUČA, Jan. *Region-vysocina.cz* [online]. 2008 [cit. 2011-04-12]. Koutní plachty. Dostupné z WWW: <<http://www.citace.com/generator.php?druh=8&ukol=1>>.
- [12] *Národopisné oddělení* [online]. 2005 [cit. 2011-05-07]. Národní museum. Dostupné z WWW: <<http://www.nm.cz/historicke-muzeum/etnograficke-oddeleni.php>>.
- [13] *Pdcap.cz* [online]. 2005 [cit. 2011-05-09]. CAP na Bulovce. Dostupné z WWW: <<http://www.pdcap.cz/Texty/Historie/CAP/CAPnaBulovce.html>>.

Další literatura:

ODENT, Michel. *Láska jako věda*. Vyd.1. Praha : Rodiče s.r.o, 2001. 107 s. ISBN 80-86489-02-7.

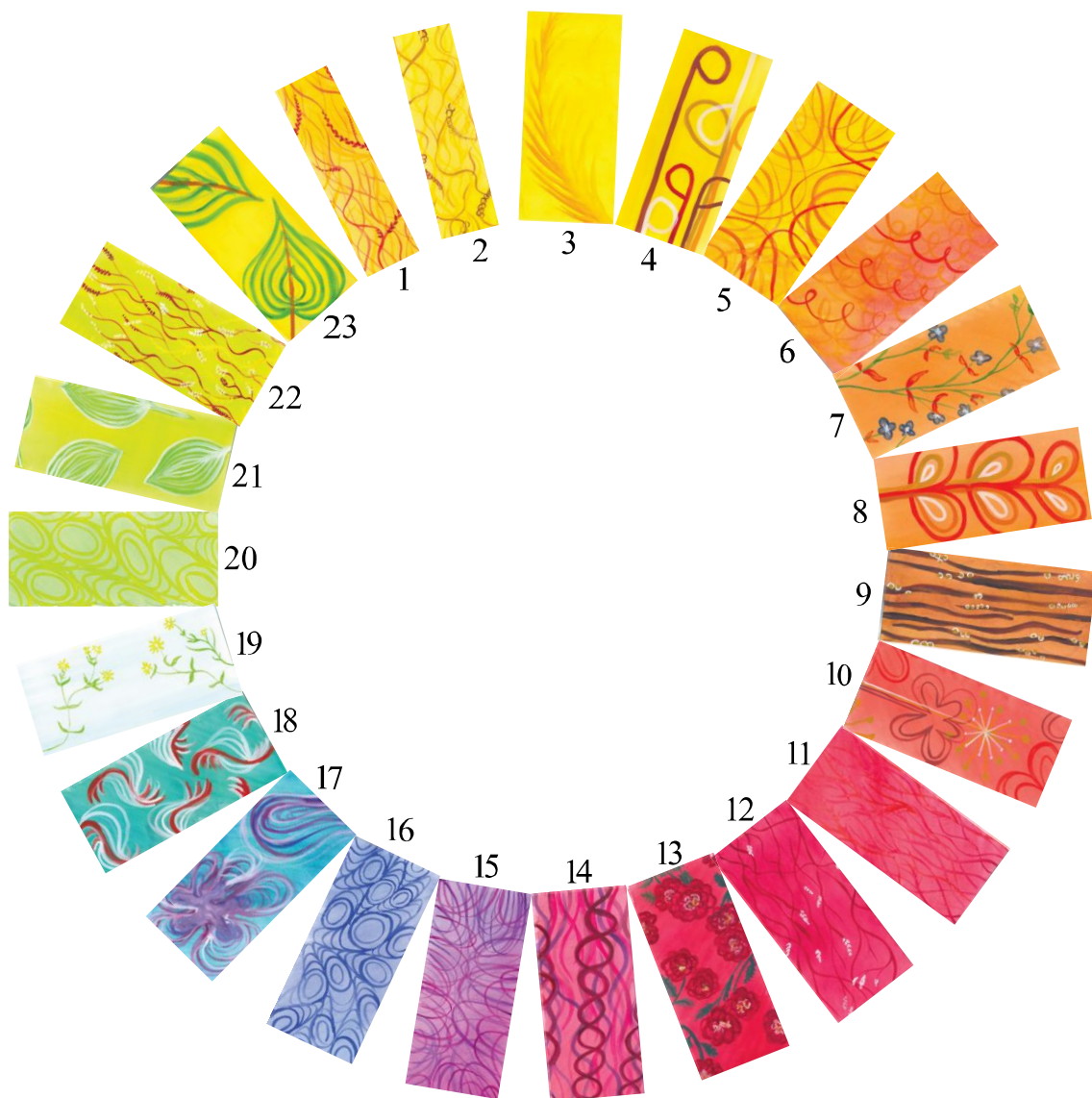
ODENT, Michel. *Matka Země*. Vyd.1. Praha : Rodiče s.r.o, 2003. 157 s. ISBN 80-8665-05-0.

DOLEŽALOVÁ, Jana. *Hovory s porodní bábou*. Vyd.1. Praha : Argo, 2006. 163 s. ISBN 80-7203-792-7. FRÁŇOVÁ, Veronika. *Onlino* [online]. 2009 [cit. 2011-05-08].

Psychologie barev. Dostupné z WWW: <<http://www.onlio.com/clanky/psychologie-barev-2.html#axzz1Lh0gimqB>>.

Přílohy

Vzorník

Návrh interiéru porodního pokoje

Dobrý den,

jsem studentka Technické univerzity v Liberci, katedry designu a chtěla bych Vás požádat o pomoc s vyplněním dotazníku.

Tento dotazník bude součástí mé bakalářské práce, jejímž cílem je navrhnout textilní interiér porodního pokoje (povlečení, záclony, potahy...).

Vaše odpovědi mi pomohou ubírat se správným směrem a nastíní mi Vaše představy o porodním pokoji.

Předem velmi děkuji za spolupráci a přeji krásný den,

Markéta Vnoučková

1. Je pro Vás důležité, v jakém prostředí se narodí vaše dítě? (odpověď zaškrtněte)

- ☐ Ano
- ☐ Ne

2. Jaké barvy byste kolem sebe chtěla mít během porodu? (odpověď zaškrtněte)

- ☐ Teplé barvy (červená, oranžová, žlutá, hnědá...)
- ☐ Studené barvy (modrá, fialová, zelená...)
- ☐ Neutrální barvy (bílá, šedivá, černá)
- ☐ Nemá to pro mě podstatné
- ☐ Jiné .....

3. Ze vzorníku vyberte 1 - 3 vzory, které byste použili v porodním pokoji.

(do prázdného pole napište číslo vzoru, který se Vám líbí, a řaďte je, pokud možno, podle Vaší preference od nejlepšího)

I.

II.

III.

Pokud by se Vám vzor líbil v jiném barevném provedení nebo velikosti, napište mi, prosím, svá přání.

- I. ....
- II. ....
- III. ....

Děkuji Vám za Váš čas věnovaný vyplňování tohoto dotazníku.

Pokud máte jakékoliv poznatky a poznámky, neváhejte mi je napsat

.....
.....
.....

Potištěné záclony

Žlutý materiál

Světle modrý materiál